

Rabbimiz insanları, kendisine kul olmaları için yarattığını bildirmektedir. “Ben cinleri ve insanları ancak bana kulluk etsinler diye yarattım.” (Zâriyât, 56). Âyette bahsedilen kulluk, öncelikle Allah’ı tanımak yani onu Rab olarak kabul etmek ve sonra da ona ibadet etmektir. Yani kulluk hem imanı hem de ibadeti kapsamaktadır. Kulluğa çağrı peygamberlerin görevlerinden de birisidir.

Çağrı yani tebliğ peygamberlerin ortak özelliklerindedir. Bu görev yapılmadığı zaman peygamberlik görevi yapılmış olmaz. “Ey Resûl! Rabb’inden sana indirileni tebliğ et (duyur). Eğer bunu yapmazsan, o takdirde O’nun Risâletini (sana gönderdiğini) tebliğ etmemiş (duyurmamış) olursun. Ve Allah seni insanlardan korur. Muhakkak ki Allah, kafirler kavmini hidayete erdirmez.” (Mâide, 5/67). Tebliğ görevi bütün peygamberlerin görevlerindedir. Onlar insanları, önce Allah’ı tanımaya sonra da ibadete çağırmışlardır. Rasûlüllah’ın (s.a.v.), Muaz b. Cebel’i Yemen’e vâli olarak gönderirken yaptığı tavsiye, tebliğde neyin öncelikli olduğunu açık bir şekilde göstermektedir: “(Ey Muaz!) Yemenlileri dâvet edeceğin ilk şey ‘La İlahe İllallah Muhammedün Rasûlüllah’ şehâdeti olsun. Eğer bu iki şehâdeti kabul ederlerse, bu defa Allah’ın her gece ve gündüzde beş vakit namaz farz kıldığını onlara bildir. Eğer onlar bu hususta da sana itaat ederlerse, bu defa onlara mallarında Allah’ın zekatı farz kıldığını bildir. Bu zekat, zenginlerinden alınır ve fakirlerine verilir.”(Buhârî, Zekat, 1). Bir başka hadiste ise Rasûlüllah (s.a.v.), cennete gitmesine vesile olacak ameli soran kişiye şu tavsiyede bulunmuştur. “Allah’ı Rab olarak kabul edip ona hiçbir şeyi ortak koşmaman, beş vakit namazı kılıp, zekatı vermen ve Ramazan orucunu tutmandır.” (Buhârî, Zekat, 1).

İmâna Çağrı

Allah'ın gönderdiği 124.000 peygamberin- bunlardan 315'inin Rasûl olduğu bildirilmiş- (Ahmed b. Hanbel, el-Müsned, V,266) hepsinin ilk yaptığı insanları Allah'ı tanımaya yani ona inanmaya çağırmalardır. Peygamberlerin yaptığı bu çağrıya birkaç örnek şöyledir: “Gerçekten biz vaktiyle, Nuh'u kendi halkına şunu ilan etsin diye peygamber olarak gönderdik: Bilesiniz ki ben sizi açıkça uyarmaya geldim. Sakın ha Allah'tan başkasına ibadet etmeyin. Doğrusu, bu gidişle, ben sizin canınızı yakacak, gayet acı bir günün azabına uğramanızdan endişe ederim.” (Hud, 11/25).

“Âd kavmine de kardeşleri Hud'u gönderdik. Hud, şöyle dedi: Ey kavmim! Allah'a kulluk edin. O'ndan başka sizin hiçbir ilâhınız yoktur.” (Hud, 11/50).

“Semûd kavmine de kardeşleri Sâlih'i peygamber gönderdik. O şöyle dedi: “Ey kavmim! Allah'a kulluk edin. Sizin O'ndan başka hiçbir ilâhınız yoktur.” (Hud, 11/61).

“Andolsun biz, her ümmete, ‘Allah'a kulluk edin, tâğûttan kaçının’ diye (tebliğ yapan) bir peygamber gönderdik. Allah, onlardan kimini doğru yola iletti; onlardan kimine de sapıklık hak oldu. Şimdi yeryüzünde dolaşın da peygamberleri yalanlayanların sonunun ne olduğunu görün.” (Nahl, 16/36).

İbadete Çağrı

Kur'an'da, Allah'a imandan sonra bu çağrıya uyanlara ibadetler tavsiye edilmiştir. Bu sebeple birçok yerde imanla salih amel peş peşe zikredilmiş ve Allah bu ikisini yapanlara güzel vaadlerde bulunmuştur. "İman edip salih ameller işleyenler ise cennetliklerdir. Onlar orada ebedî kalacaklardır." (Bakara, 2/82).

"Şüphesiz iman edip salih ameller işleyen, namazı dosdoğru kılan ve zekatı verenlerin mükâfatları Rableri katındadır. Onlara korku yoktur. Onlar mahzun da olmayacaklardır." (Bakara, 2/277).

"İman edip salih ameller işleyenleri ise, içinden ırmaklar akan, içlerinde ebedî kalacakları cennetlere koyacağız. Onlara orada tertemiz eşler vardır. Onları, koyu gölgeler altında bulunduracağız." (Nisa, 4/57).

"İman edip salih ameller işleyenlerin kötülüklerini elbette örteceğiz. Onları işlediklerinin daha güzeliyle mükâfatlandıracağız." (Ankebût, 29/7).

İman ve ibadet bilinciyle hareket eden bir kul özellikle de büyük günahlardan sakınmalıdır. Bir hadiste helak edici olarak belirtilen büyük günahlardan şunlar sayılmıştır: "Allah'a ortak koşmak, efsun (sihir, büyü) yapmak, Allah'ın, öldürülmesini haram kıldığı bir kimseyi haksız yere öldürmek, yetim malı yemek, riba (faiz) yemek, düşmana hücum anında savaştan kaçmak, namuslu, kendi halinde mü'min kadınlara zina iftirası yapmaktır."(Buhârî, Vesâyâ, 23; Müslim, İman, 144).

Bu günahlardan kaçınıldığında Allah Teâlâ, kulun yaptığı küçük hataları affedeceğini ferman buyurmaktadır. “Eğer size yasaklanan büyük günahlardan kaçınırsanız, sizin küçük günahlarınızı örteriz ve sizi (şerefli bir makama) ikram olunacağınız bir yere koyarız.” (Nisâ, 4/31). “Onlar ki - ufak tefek hataları bir yana- büyük günahlardan ve fuhuştan içtinap ederler (sakınırlar). Muhakkak ki Rabbin, mağfireti geniş olandır...” (Necm, 53/32).

Kulluk hem imanı hem de ibadeti kapsayan ve hatta insanın nefes alıp verdiği her anını kapsamaktadır. Bunun için zaman, mekan ve şekil söz konusu değildir. “Nerede olursanız olun O (Allah) sizinle beraberdir. Allah yaptıklarınızı görür.” (Hadîd, 57/4). “Andolsun, insanı biz yarattık ve nefsinin ona verdiği vesveseyi de biz biliriz. Çünkü biz, ona şah damarından daha yakınız.” (Kâf, 50/16).

İnsanın her halini kapsayan kulluk halin zinde tutulmasına ibadetler yardımcı olmaktadır. Allah Teâlâ'nın beş vakit namazı günün farklı zaman dilimlerine dağıtması da bir hikmettir. “Şüphe yok ki namaz, müminler üzerine vakitleri belli olarak yazılmış bir ödevdir.” (Nisâ, 4/103). Allah, bu ödevi 24 saat diliminde toptan uygun bulduğunuz bir vakitte kılın diyebilirdi. Böyle olunca vakit darlığı sebebiyle namaz konusunda gevşek olanların mazereti kalmazdı, diye düşünülebilir. Ama Allah namazı, kulun hayatında boş vakitlerinde kılacağı bir ibadet olarak değil; insanın yaratılış gayesine uygun olarak namaza göre işini ayarlamasını istemektedir. İslâm'ın şartlarından sadece namaz kulun bütün hayatını kapsamaktadır. Allah, kendini Rab olarak tanıyan kulun sabah erkenden kalkarak kendisine şöyle söz vermesini istemektedir. “(Rabbimiz!) Ancak sana kulluk eder ve yalnız senden yardım dileriz. Bizi doğru yola ilet. Nimete erdirdiklerinin yoluna; gazaba uğramışların yoluna da, doğrudan sapmışların yoluna da değil!” (Fâtiha, 1/5-7). Söz verme günün diğer vakitlerinde de devam etmekte ve en son istirahata çekilmeden önce bir kez daha aynı sözlerini yenilemesini Allah Teâlâ kulundan istemektedir. Böylece kulun, Rabbine karşı verdiği bu söz, en azından diğer namaz vaktine kadar devam etmeli kötülük yapmasını engellemelidir. “Kitaptan sana vahyedileni oku, namazı özenle kıl. Kuşkusuz namaz, hayâsızlıktan ve kötülükten men eder. Allah'ı anmak her şeyden önemlidir. Allah yaptıklarınızı bilir.” (Ankebût, 29/45).

Selam ve dua ile...